ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В КЛІНІЦІ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ

Волошина Л.І., Яценко І.В.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Питання об'єктивного вивчення якості життя в даний час викликають пильну увагу у світової спільноти. Це пов'язано, на наш погляд, з тим, що підхід до оцінки якості лікування, що склався у XX сторіччі, лише за результатами різних клінічних і лабораторних досліджень перестав відповідати концепції розвиткові суспільства. Виникла необхідність в трансформації традиційних критеріїв оцінки здоров'я людини з урахуванням сформованих соціальних і філософських тенденцій в суспільстві. На тлі цих тенденцій у 60-і роки і формується нове поняття – « якість життя» або «якість життя, пов'язана зі здоров'ям». «Якість життя » людини – поняття, яке є більш широким, ніж чисто матеріальна забезпеченість. Термін використовується у різних ґалузях, в тому числі і в ґалузі міжнародного розвитку, охорони здоров'я та політології.

Якість життя напряму залежить від стану здоров'я, комунікацій в соціумі, психологічного та соціального статусу, свободи діяльності та вибору, від стресів та надмірної стурбованості, організованості відпочинку, рівня освіти, доступу до культурної спадщини, соціального, психологічного та професійного самоствердження, психотипу та адекватності комунікацій та взаємовідносин.

Перехід до постіндустріального суспільства супроводжується зростанням уваги до нематеріальних аспектів якості життя при забезпеченні ними. В той же час значна частина людей не може конкурувати на відповідному рівні по різним причинам, що дає здвиг соціуму в бік станового суспільства.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначає якість життя як «сприйняття індивідами їх положення у житті в контексті культури та систем цінностей, в яких вони живуть, і у відповідності з їх власними цілями, очікуваннями, стандартами та турботами». Якість життя для людей невідривна від цілей, які вони ставлять перед своїм життям, тобто пов'язана з ефективністю життя у широкому сенсі, і не лише із задоволенням свого особистого життя, а й задоволенням свого положення у країні і в світі, що відбивається на самопочутті людей.

Однак, саме поняття «якості життя», на наш погляд, більш містке та багатогранне філософське поняття. З самого визначення якості життя по ВООЗ зрозуміло, що індивідуальне сприйняття відбувається в контексті світової культури та систем цінностей.

В даній час в розвинутих країнах розроблено концепцію та методики досліджень, створені спеціальні центри вивчення «якості життя». Інструментом для оцінки якості життя стали загальні та спеціальні анкети-опитувальники.

В нашій країні, на жаль, цей метод не знайшов поки що належного застосування. Це положення в будь-якій мірі пояснюється відсутністю, з одного боку, адаптованих перекладених опитувальників стоматологічної спрямованості, з іншого боку, джерел фінансування подібних досліджень.

Досвід роботи відділення щелепно-лицевої хірургії Полтавської обласної клінічної лікарні по лікуванню пацієнтів з важкою патологією щелепно-лицевої локалізації дозволив виявити недосконалість відомих так званих об'єктивних критеріїв оцінки ефективності лікування. Отримати більш повну уяву про ефективність лікування з урахуванням суб'єктивної оцінки самого хворого можна за допомогою показників якості життя. Дослідження за допомогою опитувальників, на нашу думку, не завжди можуть показати усі тонкощі індивідуального підходу через наявність певної визначеності теми у них, відсутності взаємодії показників якості життя та клінічних даних. Крім того, слід підкреслити високу вартість існуючих

методів оцінки якості життя як за фінансовими факторами, так і за факторами використаного часу.

Логічно припустити безумовний вплив культурологічних стандартів на якість оцінки. Чітке розходження звичних життєвих стандартів людей різних держав, національностей та віросповідань ставить під сумнів універсальність опитувальників. Світосприйняття сучасної людини на пострадянському просторі також формує власне розуміння терміну «якості життя», вкладаючи в нього сукупність понять, що відрізняється від інших.

У зв'язку із цим слід визнати доцільним подальше вивчення даної проблеми з метою створення зручних у щоденному клінічному прийомі формул по оцінці якості життя пацієнтів клінік щелепно-лицевої хірургії, а також необхідність визначення додаткових критеріїв, які висвітлюють кореляційні зв'язки між клінічними та суб'єктивними показниками якості життя.